

POCHOPENÍ BIBLICKÉHO POHLEDU NA HOMOSEXUÁLNÍ JEDNÁNÍ A PASTORAČNÍ PÉČI

*Stanovisko Teologického semináře Církve adventistů sedmého dne
při Andrewsově univerzitě*

Manželství bylo Bohem ustanoveno již při stvoření, v zahradě Eden, a je jedinečným darem, který lidé dostali od Boha ještě před pádem do hříchu. Stvořitel zamýšlel, aby manželství naplňovalo nejnítějnější lidskou potřebu a touhu po lásce, blízkosti, radosti, péči a ocenění. „Bible začíná a končí obrazem manželství. Kniha Genesis představuje manželství jako první Boží ustanovení,... poslední kapitoly knihy Zjevení používají manželství jako metaforu vyjadřující vztah mezi Kristem a jeho lidem. Za pozornost stojí i skutečnost, že manželství je představeno v závěru stvořitelského týdne, aby tím byl zdůrazněn Boží ideál pro lidstvo.”¹

Vnímání posvátnosti, krásy a důležitosti manželství je žel v současné kultuře, společnosti i zákonech relativizováno a oslabováno jako nikdy dřív. Je to do velké míry důsledek rostoucího vlivu sekulární sexuální ideologie a praxe, které podkopávají biblické normy sexuální morálky a rodinných vztahů. Předmanželský sex, manželská nevěra, domácí násilí, promiskuita, pornografie, soužití nesezdaných párů a „svobodný“ životní styl přivedly instituci manželství do hluboké krize. Dochází tak k naprostému překroucení Božího ideálu.

Kromě toho se ve společnosti stále více prosazují různé alternativní podoby sexuality, včetně homosexuality a bisexuality, stejně jako nové pohledy na genderovou identitu. Církev adventistů sedmého dne na tyto nové pohledy na sexualitu ve společnosti průběžně reaguje řadou oficiálních prohlášení a souvisejících publikací.² Ty opakovaně potvrzují přesvědčení, že sexuální vztahy jsou podle Božího plánu vyhrazeny pro rámec smluvního manželství jednoho muže a jedné ženy, které nemá být ukončeno – pouze s výjimkou smrti či nevěry jednoho z partnerů.

Bůh povolává své následovníky ke svatému životu v jeho plnosti. „*Bůh nás nepovolal k nečistotě, nýbrž k tomu, abychom žili v posvěcení*” (1 Te 4,7; Žd 14,14).³ Ježíš Kristus zemřel za hříšníky, aby „*žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný*” (J 3,16). Sláva našeho Boha se ukazuje v tom, že přijímá hříšníky a zve je k následování. Touží po tom, abychom všichni odráželi jeho charakter a tak „*dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti*“ (Ef 4,13; ČEP). Touží proto oslovit a zachránit všechny slabé a různě zraněné. Zve nás ke svatosti (1 Te 4,3), abychom mohli život prožívat v plnosti (J 10,10) a oslavovat svého Pána ve všech oblastech našeho života (1 K 10,31), včetně manželství a sexuality. Proto nás Písmo učí, že naše tělo je chrámem Ducha svatého, který v nás přebývá (Ko 1,16), a který chce být Pánem naší životů, manželství i sexuality.

My, učitelé Teologického semináře [Andrewsovy univerzity], předkládáme veřejnosti tento dokument nikoli proto, že bychom se domnívali, homosexuální praktiky Boha urážejí více než

¹ OLIVER, Willie a Elaine. „An Introduction: The Beauty of Marriage”, In: MUELLER, Ekkehardt a Elias Brasil DE SOUZA (eds.). *Marriage: Biblical and Theological Aspects*. Silver Spring, MD: Review and Herald, 2015, s. 1.

² Viz oficiální prohlášení Církve adventistů sedmého dne o manželství, homosexualitě a stejnopohlavních svazcích: <http://www.adventist.org/information/official-statements/statements/>.

³ Nebude-li uvedeno jinak, bude český text biblických pasáží citován podle *Českého studijního překladu*.

nemravnost heterosexuální, ale proto, že otázka homosexuality a manželství osob stejného pohlaví v posledních letech dostává stále více do popředí zájmu veřejnosti. V reakci na rostoucí společenský tlak na to, aby církve přijala homosexuální jednání jako normální – ve vztahu k církevnímu členství, pracovního zařazení, vedení církve, školním osnovám a dalším oblastem života, se pedagogický sbor Teologického semináře domnívá, že je jeho povinností jasně formulovat biblický pohled na toto téma a současnou debatu. Ačkoliv by se toho dalo mnoho říct o celé řadě otázek spojených se sexualitou, toto prohlášení se zaměří specificky na problematiku praktikování homosexuality. Neklade si za cíl odpovědět na všechny otázky související s touto nelehkou problematikou, ale snaží se představit biblicky podložený postoj a zároveň ukázat a projevit uctivý a láskyplný postoj ke gayům a lesbám,⁴ čím nabízí celé církvi určité nasměrování, jak reagovat na toto citlivé téma.

Záměrem tohoto dokumentu, který čtenářům předkládáme ke zvážení a promýšlení s upřímnou modlitbou, není někoho soudit, ale jasně pojmenovat, co Písmo učí o praktikování homosexuality, a nabídnout možné přístupy k lidem přitahovaným k osobám stejného pohlaví. Vyzýváme proto čtenáře, aby věnovali důkladnou pozornost té části tohoto dokumentu, která se věnuje pastoračnímu přístupu. Je třeba mít stále na paměti, že všichni jsme součástí padlého a hříšného lidstva, a že Kristus přišel zemřít za nás všechny. Cílem vytvoření tohoto dokumentu je nasměrovat každého Kristova učedníka k Tomu, který jediný je zdrojem naší záchrany, a povzbudit každého k modlitbám za Boží vedení a moudrost v tom, jak bojovat s hříchy, jimž jako jednotlivci čelíme.

Biblické učení o sexualitě a manželství

Úvodní kapitola Bible líčí s patričníou vznešeností stvoření lidstva (hebr. *ha-adam*):

„I řekl Bůh: Učiňme člověka k našemu obrazu, jako naši podobu, aby panovali nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nad dobyt看kem a nad celou zemí i nad všemi plazy pohybujícími se na zemi. Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, stvořil ho k obrazu Božímu, stvořil je muže a ženu.“ (Gn 1,26.27)

Pohlavní rozdíl mezi mužem a ženou je klíčovým rysem lidstva. Explicitně je to řečeno ve větě: „*Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, stvořil ho k obrazu Božímu, stvořil je muže a ženu*“ (Gn 1,27). Na základě tohoto božského záměru představuje kniha Genesis ideál lidské sexuality, který spočívá v manželství mezi mužem a ženou. V první kapitole knihy Genesis je tedy „heterosexualita prohlášena za stvořitelický řád“.⁵ Gn 2,24 zdůrazňuje základní teologii manželství: „*Proto muž opustí svého otce i svou matku a přilne ke své ženě a budou jedno tělo*“. Slovo „proto“ [hebr. *al-ken*] spojující stvoření ženy (v. 23) s manželským svazkem (v. 29) naznačuje, že vztah Adama a Evy je zde představen jako ideál pro všechny lidské sexuální vztahy.

Použité výrazy „muž“ (hebr. *iš*) a „jeho žena“ (hebr. *išto*) naznačují, že manželství muže a ženy je rajským modelem pro všechny časy. Tento jedinečný heterosexuální svazek zahrnující sexuální spojení muže a ženy představuje pro lidstvo už od počátku Boží paradigma, „stvořitelický řád“. Z tohoto paradigmatu vyplývá, že manželství nemůže spočívat v sexuálním spojení mezi mužem a jiným mužem, případně mezi ženou a jinou ženou. Tento stvořitelický

⁴ V tomto dokumentu nepoužíváme termíny jako LGBT, LGBTQ nebo LGBTQIA, protože jejich význam je poměrně široký, zatímco tato studie se zaměřuje primárně na otázku homosexuality.

⁵ DRESNER, Samuel H. „Homosexuality and the Order of Creation“, *Judaism* 40 (1991), s. 309.

model manželství mezi mužem a ženou zůstává normou v celém Písmu. Jakákoliv odchylka od této heterosexuální normy je biblickými pisateli líčena jako porušení původní normy dané lidem při stvoření (Ř 1,24-27). Téměř všechny společnosti a kultury zdůrazňovaly důležitost vztahu muže a ženy pro výchovu dětí a uspořádání společnosti.⁶

Manželství mezi mužem a ženou je navíc jednou ze dvou zásadních institucí, kterou Bůh stvořil pro lidstvo ještě před příchodem hříchu do našeho světa. Vedle manželství je to ještě sobota, kterou Bůh ustanovil v závěru stvořitelského týdne (Gn 2,1-3).⁷ Bible ukazuje, že obě tato Boží ustanovení, která Bůh chrání i prostřednictvím svého zákona (Ex 20,1-17), budou vystaveny silným útokům (Da 7,25; Mal 4,5.6; 2 P 2-3; Zj 12,17; 14,6-8).⁸ Sobota nás učí, jak důležité je rozvíjet vztahy s Bohem i s druhými lidmi, manželství mezi mužem a ženou je zase prostorem pro rozvíjení svatého Božího obrazu v rodinných vztazích. Univerzálnost Bohem stanovené heterosexuální normy podtrhuje Bible i tím, že připomíná, že i neizraelské národy se budou Bohu zodpovídat za porušování této normy (Gn 18-19; Lv 18,24-30; Ez 16,53-59; Ju 7).

Homosexuální jednání versus homosexuální orientace

V tomto dokumentu rozlišujeme mezi homosexualitou jakožto orientací (sklonem, stavem) a homosexuálním jednáním, ačkoliv se zde nepouštíme do debaty o tom, zda a do jaké míry je sexuální orientace zděděná nebo získaná, protože žádná pasáž Písma o tomto výslovně nehovoří. Všichni lidé po pádu Adama a Evy „*zhřešili a postrádají Boží slávu*“ (Ř 3,23). Rodí se s hříšnou přirozeností a sklony ke zlu. Naše přirozenost je už od narození poznamenaná a narušení hříchem; je poškozena zděděnými vypěstovanými sklony k sexuální (a jiné) žádostivosti, a to jak u heterosexuálních, tak u homosexuálních osob. Avšak díky Kristově oběti smíření už nepropadají ti, které zachránil, odsouzení a mohou nad těmito sklony s Boží pomocí zvítězit (viz Gn 8,21; Ž 51,5; Ř 3,9-18; 7,13-24; 8,1-8; Ef 2,1-3; 1 J 1,8; 2,16; Zj 3,5).

Písmo neodsuzuje heterosexuální nemorálnost o nic méně než chování homosexuální, a varuje nás už i před nebezpečím takto hříšných myšlenek a touhy po podobném jednání. Homosexualita je sice pokřivením ideálu z ráje, ale zároveň platí, že „*není žádného odsouzení*“ pro lidi s homosexuální orientací, „kteří jsou v Kristu Ježíši“ (Ř 8,1), a kteří těmito sklonům ve svém životě nechťejí dát prostor a nejednají podle této své orientace. Stejný princip se vztahuje i na ty, kteří bojují s heterosexuální nemorálností (viz Mt 5,27.28; Ř 6,1-23; 8,1-4; Ko 3,1-10; Jk 1,14.15). I když někteří jedinci mohou zažít zázračné vysvobození od hříšných heterosexuálních i homosexuálních tužeb, jiní mohou s těmito sklony zápasit po celý život (viz

⁶ MILLER, Nicholas P. „Should Adventists Care About Protecting Traditional Marriage?“, In: GANE, Roy, MILLER, Nicholas a Peter SWANSON (eds.). *Homosexuality, Marriage, and the Church*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2012, s. 214-216.

⁷ Také Ellen G. WHITEOVÁ poukazuje na paralelu mezi manželstvím a sobotou, dvěma ustanoveními z ráje, s tím, že za nimi máme stát a bojovat za ně až do konce časů. „Tehdy [v Edenu] bylo lidem dáno manželství i sobota, dvě ustanovení zamýšlená k Boží slávě a k prospěchu lidstva... [Bůh] vydal zákon o manželství pro všechny Adamovy potomky až do konce časů“ (AH 340). „Manželství bylo už při stvoření dáno jako Boží ustanovení. Instituce manželství vznikla v Edenu. Také sobota, sedmý den, pochází z Edenu... Nechť tedy tato Boží instituce manželství stojí před vámi stejně pevně jako sobota...“ (TSB 159).

⁸ Podle Ellen WHITEOVÉ se pasáž Ř 1,18-32, která popisuje úpadek lidstva do smyslnosti, včetně homosexuálního chování, vztahuje obzvláště na lidstvo v posledních dnech. „Byl mi ukázán smutný obraz stavu tohoto světa. Všude se rozmáhá nemravnost, která je žel tak typická pro naši dobu. Ještě nikdy nezvedala neřest tak směle svou hlavu, jako nyní. Zdá se, jako by tím byli lidé zcela ochromeni; ti, kteří chtějí stát za tím, co je správné, žasnou nad touto drzou smělostí a téměř ztrácí odvahu stát za pravdou. Bylo mi připomenuto, že to, co čteme v Ř 1,18-32, je výstižným popisem světa před druhým příchodem Krista“ (CG 440).

Ga 5,16-25).⁹ Nikdo nenese vinu za sklony, které si nezvolil, ale jen za to, pokud jim vědomě dá prostor – ať už v představách, nebo v praxi.¹⁰

V Mt 19,12 se Ježíš zmiňuje o třech specifických kategoriích lidí: ti, kteří jsou (1) eunuchové od narození; (2) eunuchové, které eunuchy učinili druzí lidé, a (3) eunuchové z vlastního rozhodnutí. Ačkoli se tato pasáž výslovně netýká homosexuality, ukazuje, že Bible uznává, že určitá sexuální odchylka od normy může být dědičná, získaná nebo zvolená. Kromě toho tento text také připomíná, že Kristus uznává, pokud se někteří lidé se rozhodnou pro sexuální zdrženlivost v zájmu Božího království.

Homosexuální jednání ve Starém zákoně

Homosexuální jednání v narativních textech Pentateuchu (Gn 19) a v Předních prorocích (Sd 19)

Příběh Lota a města Sodomy (Gn 19,1-11) je dobře známý a často používaný jako typická ukázka praktikování homosexuality. Někteří obháječi homosexuálního jednání namítají, že hebrejské sloveso *jada*, „poznat“, které je použito ve v. 5, neodkazuje na sexuální aktivitu, ale znamená pouze „seznámit se“. Ve v. 8 je ale sloveso *jada* použito v souvislosti s Lotovými dcerami a jednoznačně zde odkazuje na pohlavní styk. Řada moderních vykladačů proto připouští, že v tomto příběhu skutečně šlo o zamýšlené homosexuální jednání spojené s odmítnutím očekávané pohostinnosti (případně s xenofobií), i když sexuální rozměr příběhu vnímají především v zamýšleném násilném jednání, ve znásilnění.

Kromě významu použitého hebrejského slovesa *jada* je třeba vzít v úvahu i celkový kontext příběhu, který má být ukázkou a důkazem naprosté zkaženosti obyvatel Sodomy a Gomory. „To, co činí tento příklad nepohostinnosti tak hanebným, a co ze jména ‚Sodoma‘ udělalo v židovském i křesťanském prostředí synonymum pro nelidské zacházení s příchozími cizinci, je specifický projev této neúcty: homosexuální znásilnění.“¹¹ Širší kontext pozdějších prorockých pasáží, které se vracejí k tomuto vyprávění, však jasně naznačuje jasně sexuální výklad a odsouzení homosexuálních praktik jako takových, a nikoli pouze homosexuálního znásilnění (Ez 16,43.50; srov. Ju 6-7; 2 P 2,4.6-8; tyto pasáže jsou podrobně rozebrány později). Stejně tak je odsouzeno zavrženíhodné znásilnění také v příběhu o lévijci a jeho konkubíně, který nacházíme v Sd 19. Tento „děsivý text“ popisuje muže z Gibeje, „ničemníky“, kteří činili sexuální návrhy levitovi, který zde přebýval na návštěvě u svého přítele. Vypravěč zaznamenává i to, jak se na něco takového dívali tehdejší lidé, a uvádí slova, který se pán domu snažil tyto ničemy zastavit: „*Ne tak, moji bratři! Nedopustíte se přece něčeho tak zlého!* [gramaticky jde o hifil hebr. slovesa *ra'a*]. *Vždyť tento muž vešel do mého domu. Nesmíte*

⁹ Viz např. Jones, STANTON L. a Mark A. YARHOUSE. *Homosexuality: The Use of Scientific Research in the Church's Moral Debate*. Downers Grove, IL: InterVarsity, 2000, s. 117-151; Idem. „ExGays? An Extended Longitudinal Study of Attempted Religiously Mediated Change in Sexual Orientation”, In: GANE, Roy, MILLER, Nicholas a Peter SWANSON (eds.). *Homosexuality, Marriage, and the Church*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2012, s. 367–392.

¹⁰ Podobné rozlišování mezi jednáním a orientací představuje např. GAGNON, Robert A. J. *The Bible and Homosexual Practice: Texts and Hermeneutics*. Nashville, TN: Abingdon, 2001, s. 37–38; srov. SCHMIDT, Thomas E. *Straight and Narrow? Compassion and Clarity in the Homosexuality Debate*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995, s. 164, 165; a GRENZ, Stanley J. *Welcoming but Not Affirming: An Evangelical Response to Homosexuality*. Louisville, KY: Westminster John Knox, 1998, s. 119-125.

¹¹ GAGNON, *Homosexual Practice*, s. 75–76.

spáchat takovou hanebnost! [hebr. *nevala*] (...) *Vůči tomuto muži nesmíte spáchat takovou hanebnost* [hebr. *nevala*]” (Sd 19,23.24; ČEP).

Pisatel knihy Soudců pak shrnuje zděšení nad zvráceností zamýšlenou (homosexuálním znásilněním) i spáchanou (znásilněním mladé ženy) v Gibeji slovy, kterými na to vše reagovali lidé, kteří se o této události dozvěděli: „*Nestalo se ani nebylo viděno něco takového ode dne, kdy vyšli synové Izraele z egyptské země, až do tohoto dne. Zvažte to, porad'te se a vyslovte se.*“ (Sk 19,30). Vypravěč také celou logickou pasáž (Sk 19-21) rámuje poznámkami o neuvěřitelné zkaženosti tohoto národa. Celý oddíl začíná slovy: „*I stalo se v oněch dnech, kdy nebyl v Izraeli král...*“ (Sd 19,1), a končí poznámkou, že většina z nich už dávno nežila podle Boží vůle: „*V oněch dnech nebyl v Izraeli král; každý dělal, co bylo v jeho očích správné*” (Sd 21,25).

Homosexuální jednání v legislativních textech Pentateuchu (Leviticus 18,22 a 20,13)

Mojžíšův zákon přísně odsuzuje jakékoliv homosexuální jednání. Kromě zákazu toho, aby se kteříkoliv Izraelci stal kultickými prostitutky (hebr. *kedešim*), který nacházíme v Dt 23,18,¹² najdeme základní právní předpis zakazující jakékoliv homosexuální praktiky v Lv 18,22: „*S mužem nebudeš souložit jako se souloží s ženou; je to ohavnost.*” I když slovo „muž“ může evokovat výhradně dospělého muže, hebrejský termín *zakar* znamená obecně jedince mužského pohlaví,¹³ bez ohledu na jeho věk. Použití tohoto termínu tedy vyjadřuje zákaz jakéhokoliv sexuálního styku dvou osob mužského pohlaví.

Na rozdíl od řady právních nařízení, které nacházíme ve starých dokumentech mimo Bibli, je zde uvedený trest pro *obě* strany, což jasně odkazuje na oboustranně souhlasný pohlavní styk dvou mužů, ne primárně na homosexuální znásilnění: „Absolutnost tohoto zákazu nemá obdobu v zákonech, které nacházíme v jiných dokumentech Blízkého Východu či Řecka, jejichž nařízení brala vždy v potaz, kdo byl v aktivní roli, souhlas, věk či sociální status pasivního partnera (zda to byl cizinec či otrok), případně kultické pozadí.”¹⁴ „Použitý jazyk je až nepříjemně ne-technický a nedává prostor pro žádnou dvojznačnost.”¹⁵

Hebrejská fráze *lo tiškav* (doslova „nebudeš ležet“) se skládá ze záporky (*lo*) a imperfektního slovesa v qalu (*tiškav*), což je jasné vyjádření trvalého zákazu. Následné slovní spojení *miškeve iša* (doslova „ležení ženy“, případně „ležení s ženou“) je zcela zřetelně eufemismem pro pohlavní styk (srov. mužský ekvivalent této fráze v Sd 21,11.12). Tato pasáž tedy představuje trvalý zákaz jakéhokoliv pohlavního styku mezi mužem a jinou osobou mužského

¹² DAVIDSON, Richard M. *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 2007, s. 91-105.

¹³ Přestože se v poslední době objevují námitky, že Bible není jednoznačná v tom, jak přesně definovat, kdo je „muž“, hebrejská Písma tak velmi jasně popisují toho, kdo má mužské vnější pohlavní orgány. Viz např. Gn 17,10.11, kde sám Bůh identifikuje znaku mužského pohlaví: „*Toto je má smlouva mezi mnou a vámi a tvým potomstvem po tobě, kterou budete zachovávat: Každý mužského pohlaví mezi vámi musí být obřezán. Obřezte si maso své předkožky a to bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi.*” Za pozornost stojí i celá řada textů ve spisech Předních proroků, ve kterých řada moderních překladů sice správně překládá pomocí slov „muž“ nebo „mužský“, nicméně hebrejšтина doslovně hovoří o „*močícím na stěnu*“ (narážka na penis, kterým muži močí): 1 S 25,22.34; 1 Kr 14,10; 16,11; 21,21; 2 Kr 9,8; srov. 2 Kr 18,27; Iz 36,12. Povšimněte si, že tato fráze se objevuje ve třech pasážích jako součást „Slova Hospodinova“: 1 Kr 14,10; 21,21; 2 Kr 9,8. V těchto Hospodinových výrocích není pochyb o tom, kdo je považován za osobu mužského pohlaví.

¹⁴ GAGNON, Robert A. J. „The Bible and Homosexual Practice: Key Issues”. In: VIA, Dan O. a Robert A. GAGNON. *Homosexuality and the Bible: Two Views*. Minneapolis, MN: Fortress, 2003, s. 63, 64.

¹⁵ GANE, Roy, *Leviticus, Numbers*. NIVAC 3. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2004, s. 321.

pohlaví (hebr. *zachar*). To zahrnuje i zákaz pedofilie či pederastie, protože hebrejské slovo *zachar* označuje kohokoliv mužského pohlavní, nejen dospělého muže.

Ačkoliv zákaz v Lv 18 výslovně zmiňuje jen mužské homosexuální styky, v principu jej lze vztáhnout i na svazky lesbické. Mužský rod v jednotném čísle často v hebrejštině vyjadřuje obecné situace dotýkající se obou pohlaví, jako třeba v sedmém a desátém přikázání Desatera. Zdá se tedy, že můžeme oprávněně vyvodit, že předpisy v Lv 18 zakazují odpovídající sexuální jednání u žen, i když formálně text hovoří jen o mužích.

Lv 18,22 a 20,13 odhalují základní Boží pohled na homosexuální jednání: Bůh je vnímá jako *to'eva*, tedy „ohavnost“. Tento výraz je použit dvakrát (v jednotném čísle) pro homosexuální praktiky, jak bylo zmíněno výše, a poté ještě čtyřikrát (v množném čísle) k souhrnnému zhodnocení všech sexuálních hříchů (včetně homosexuality) zmíněných v této kapitole (v. 26, 27, 29, 30). Je o jediná použití tohoto slova v knize Leviticus. Základním významem hebrejského slova *to'eva* je „ohavná, odporná, pohoršující věc“. Skutečnost, že z celého seznamu zakázaných sexuálních vztahů v Lv 18 je slovo *to'eva* použito jen v souvislosti s homosexuálním pohlavním stykem, naznačuje míru nepatřičnosti homosexuálního jednání. V celém Pentateuchu jde o jediné specifické sexuální chování, které je takto označeno. To ovšem ale neznamená, že by se Bůh díval na jiné nemorální jednání v heterosexuální oblasti s větší shovívavostí.

Někteří komentátoři se domnívají, že výraz *to'eva* vyjadřuje výhradně myšlenku židovské rituální nečistoty, a tudíž se týká těch praktik pohanských národů (rituální nečistoty a kultické prostituce), které by znečišťovaly rituálně svatyni. Zvláště o textech týkajících se homosexuálního jednání se tvrdívá, že zde bylo odsuzováno především kvůli jeho spojení s modlářskými kulty plodnosti, a ne proto, že by bylo špatné samo o sobě. Jinak řečeno jde o předpoklad, že odsouzení homosexuálního jednání jakožto „ohavnosti“ je dáno pouze židovskými kultickými a rituálními pravidly, ne nějakými univerzálně platnými morálními a etickými principy. Avšak způsob používání termínu *to'eva* na různých místech hebrejské Bible ukazuje, že jeho význam dalece překračuje rituálně-kultický kontext; nejčastěji (i když ne výhradně) odkazuje na morální, ne jen rituální provinění.¹⁶

Je pravda, že výroky o homosexuálních praktikách jsou zasazeny do širšího kontextu kenaanských „ohavností“. Ale závěry některých nedávných studií, že toto jednání „bylo spojeno s pohanskými praktikami, a proto bylo zakázáno“, nepředstavuje správnou interpretaci biblického kontextu. Tento argument padá ve chvíli, kdy si uvědomíme, že i velká část izraelských rituálních obřadů *se shoduje* s pohanskými praktikami (oběti, slavnosti, krvavé rituály, atd.) – odmítnutí určitých praktik tedy musí mít *jiné* a hlubší zdůvodnění než jen to, že se objevovaly i v pohanském prostředí. V tomto případě nabízí zdůvodnění právě kontext kapitol 18 a 20 knihy Leviticus. V Lv 18,24-30 a 20,22.23 Bůh ukazuje, že sexuální odchylky popsané v předchozích verších (včetně praktikované homosexuality) jsou znečišťující *již ze své podstaty*, a ne jen proto, že porušují židovská rituální nařízení. Přináší do života morální nečistotu, která je odlišná od té rituální.¹⁷ Kvůli tomuto jednání Kenaanců, na něž se ostatně nevztahovala izraelská kultická nařízení, „*se země poskrvnila... a země vyvrhla své obyvatele*“ (Lv 18,25). A stejně tak Bůh varoval Izraelce, že země „*vyvrhne*“ i je, pokud se budou i oni

¹⁶ Pro podrobnější analýzu používání tohoto termínu v hebrejské Bibli viz GAGNON, *Homosexual Practice*, s. 117-120.

¹⁷ Tomuto rozdílu se věnuje např. GANE, Roy. „Some Attempted Alternatives to Timeless Biblical Condemnation of Homosexual Acts”, In: GANE, Roy, MILLER, Nicholas a Peter SWANSON (eds.). *Homosexuality, Marriage, and the Church*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2012, s. 165-6, 172.

dopouštět stejných ohavností (v. 27-28). Trest za přestoupení těchto nařízení je shrnut v Lv 18,29: „*Neboť každý, kdo by páchal nějakou z těchto ohavností, všichni ti, kdo je páchají, ať jsou vyhlazeni zprostřed mého lidu.*“ Zde je znovu důležité připomenout, že „tyto ohavnosti“ zahrnují nemorální jednání jak homosexuální, tak heterosexuální.

To, že právní předpisy v Lv 18 zahrnují také nařízení vycházející z univerzálního morálního zákona, a ne jen předpisy rituální, je patrné i ze skutečnosti, že se tyto zákony výslovně vztahovali také na „příchozího“ či „cizince“ (hebr. *ger*), stejně jako na domorodé Izraelce (v. 26). A právě tato závaznost pro „cizince“ posloužila novozákonní církvi jako vodítko při rozhodování, která nařízení, kromě Desatera, mají být závazná i pro křesťany i pohanského prostředí. V textu Sk 15,28.29 jsou čtyři kategorie zákazů vztahujících se na pohanské křesťany *totožné* a navíc i *seřazené ve stejné pořadí* jako v Lv 17-18; přičemž poslední oblast, které se měli vyhýbat, řecky *porneia*, sumarizuje všechny nedovolené sexuální aktivity popsané v Lv 18.¹⁸ Je tedy zřejmé, že novozákonní křesťanské společenství vnímalo tento odkaz na „cizince“ jako ukazatel, že tato nařízení, včetně toho o homosexuálních praktikách, jsou nadčasová, překračující hranice kultur. (Více k této myšlence uvidíme při rozboru novozákonních textů.) Zdůvodnění zákazů v Lv 18 – včetně homosexuálního jednání – vychází ze základního principu stvořitelského řádu, který nacházíme v Gn 1,27.28: Bůh stvořil člověka k svému obrazu jako „muže a ženu“, kteří se měli spolu stát „jedním tělem“ a následně dostali poslání „plodit a množit se“ a „naplnit zemi“. „Tyto principy popisují řád a strukturu lidstva ve dvou typech vztahů: k Bohu a k druhým lidem. Všechny předpisy v 18. kapitole knihy Leviticus se dotýkají porušení těchto principů.“¹⁹ Heterosexuální i homosexuální aktivity, které jsou zakázány v Lv 18 a 20, jsou označeny za „ohavnosti“, protože převrací Boží řád ustanovený v Gn 1,27 a 2,24.

Odkaz na stvořitelství řád je zřejmý z fráze, která se opakuje v Lv 18,22 a 20,13: „*s mužem... jako s ženou*“, a která odkazuje jak na Gn 1,27, tak i na Gn 2,24. Tento refrén, který nacházíme v Lv 18,22 a 20,13 „je nejlepším potvrzením toho, co bylo primárním tématem těchto textů; šlo o jednání, kdy se muž chová vůči jinému muži jako by byl ženou, přičemž jej vnímá jako objekt svých mužských sexuálních tužeb. Toto je chápáno jako ohavnost, zavrženíhodné překročení Bohem stanovených hranic – v tomto případě pohlavního vymezení, které bylo stanovené při stvoření.“²⁰ Zákaz homosexuálních vztahů zde není jen otázkou společenského postavení (mužské cti či hierarchie), jak někteří tvrdí, ale týká se „naprostého překroucení pohlavní role, jak byla stvořena a dána Bohem.“²¹ Brevard S. Childs dobře postřehl toto biblické zdůvodnění a jeho důsledky pro dnešní dobu: Moderní snahy některých teologů najít biblický prostor, ne-li

¹⁸ Viz MOSKALA, Jiří. *The Laws of Clean and Unclean Animals in Leviticus 11: Their Nature, Theology, and Rationale (An Intertextual Study)*. Adventist Theological Society Dissertation Series 4; Berrien Springs, MI: Adventist Theological Society Publications, 2000, s. 377. Za povšimnutí stojí, že při Dni smíření (odpoledne) se v synagogách čtou texty z Lv 17-18, Ámos 9 a kniha Jonáš. Všechny tyto tři části Bible mají souvislost s pohany. První dvě čtení (z knihy Leviticus a Ámos) jsou jednoznačně v pozadí SK 15. Otevřenost církve k nežidovským věřícím pak ukazuje znalost a soulad s hlavní myšlenkou knihy proroka Jonáše – s touhou milosrdného Boha zachránit všechny.

¹⁹ WOLD, Donald J. *Out of Order*, Grand Rapids: Baker Books Publishing Company, 1998, s. 130. Viz také GAGNON, Robert A. J. *Homosexual Practice*, s. 136: „Všechna nařízení v Lv 18,6-23; 20,2-21 se staví proti jakémoliv formě sexuální jednání, které porušuje řád stvoření stanovený Bohem Izraele.“

²⁰ GAGNON, Robert A. J. *Homosexual Practice*, s. 135–136. David T. Steward dochází ohledně zákonů v Lv 18 k závěru, že „Všechny tyto možné sexuální přestupky odkazují na počátek, na dobu, kdy Bůh zahájil proces trvalého znovustvoření lidstva“ (STEWART, David T. *Ancient Sexual Laws: Text and Intertext of Biblical Holiness Code and Hittite Laws* (dizertační práce). University of California: Berkeley, 2000, s. 378).

²¹ GAGNON, Robert A. J. *Homosexual Practice*, s. 142.

přímo oprávnění pro praktikování homosexuality, je ve zřejmém rozporu se starozákonním pojetím vztahu mezi mužem a ženou. Tento teologický problém je daleko hlubší, než by se zdálo při citování několika příležitostných textů, které takové jednání odsuzují (Lv 20,13)... Starý zákon vnímá homosexualitu jako porušení stvoření, které se tak dostává do stínu mimo dosah požehnání.²²

Homosexuální jednání v textech Zadních proroků (Ez 16 a 18)

Text Ez 16,48-50 odkazuje na homosexuální úmysly mužů ze Sodomy (Gn 19) a srovnává tuto událost se situací judských současníků proroka Ezechiela. Někteří se sice domnívají, že tato prorocká pasáž má při vzpomínce na Sodomu na mysli pouze pyšné pošlapání principu pohostinnosti a ne homosexuální jednání, ale podobně jako v příběhu z Gibeje to není otázka „buď, anebo“, ale jde tu o obojí. Ezechiel skutečně nezdůrazňuje provinění obyvatel Sodomy v oblasti sexuální: „*Hle, toto byla zvrácenost tvé sestry Sodomy: Vznešenost, nasycenost chlebem a utěšená bezstarostnost, to měla ona i její dcery, ale ruku chudého a nuzného neposilovala*” (Ez 16,49). Avšak ti, kteří zde vidí pouze ne-sexuální hříchy, přehlížejí širší kontext této pasáže. Hned v dalším verši (v. 50) se mluví o „ohavnosti“ (hebr. *to'eva*), kterou páchali sodomští obyvatelé. Jde o stejný výraz, který popisuje homosexuální praktiky v Lv 18,22 a 20,13.

Ti, kteří tvrdí, že hřích Sodomy nesouvisí se sexualitou, argumentují tím, že slovo „ohavnost“ (*to'eva*) ve v. 50 odkazuje na sociální nespravedlnost popsanou ve v. 49. Avšak bližší pohled na tuto pasáž²³ odhaluje, že výraz *to'eva*, „ohavnost“ ve v. 50 popisuje další provinění vedle sociální nespravedlnosti z v. 49, a termín *to'avot*, „ohavnosti“ (v množném čísle) ve v. 51 vyjadřuje souhrn všech čtyř sodomských hříchů zmíněných ve v. 49 a 50. Tuto interpretaci potvrzuje i paralelní pasáž Ez 18,10-13 přinášející podobný seznam provinění. Ezechiel zde opět používá nejprve slovo *to'eva* (jednotné číslo) a poté *to'avot* (množné číslo). V této pasáži je naprosto jednoznačné, že výraz „ohavnost“ (hebr. *to'eva*) v jednotném čísle odkazuje na další skutek, který je něčím jiným než útlakem chudých a nuzných, zatímco „ohavnosti“ (hebr. *to'evot*) v množném čísle označují „všechny tyto ohavnosti“ (v. 13) z předchozího seznamu.

Toto používání termínu *to'eva* v Ez 18 jasně spojuje tuto pasáž z Lv 18, kde je stejným způsobem používán v jednotném i množném čísle. V Lv 18 také nacházíme seznam zapovězených sexuálních vztahů (v. 6-23), které jsou poté ve shrnutí (v. 26, 27, 29, 30) charakterizovány jako „ohavnosti“ (hebr. *to'evot*, v množném čísle), zatímco homosexuální pohlavní styk je v tomto výčtu sám o sobě nazván jednotným číslem „ohavnost“ (hebr. *to'eva*),

²² CHILDS, Brevard S. *Old Testament Theology in a Canonical Context*. Philadelphia, PA: Fortress, 1985, s. 194. Kromě již zmíněného všezahrnujícího jazyka a zakotvení ve stvořitelském řádu existují ještě i další aspekty ukazující na to, že zmíněné texty o homosexualitě z knihy Leviticus jsou trvale normativní pro všechny kultury. (1) Nařízení zakazující homosexuální aktivity jsou uvedena spolu s ostatními zákazy sexuálních praktik, které přesahují hranice izraelské kultury starověku: nacházíme zde zákaz incestu, cizoložství a zoofilie. (2) Homosexuální pohlavní styk je představen jako jedno z nejzávažnějších provinění, spolu s jinými sexuálními delikty, za které hrozil trest smrti (Lv 20,10-16). (3) Terminologie „čistoty“ používaná v Lv 18 a 20 neodsouvá tato nařízení do kategorie neracionálních, před-etických či pouze rituálních předpisů, ale naopak potvrzuje jejich morální rozměr. „Spojení důrazu na čistotu se zákazy často podtrhuje jejich morální rozměr a poukazuje na to, že tyto činy samy o sobě degradují důstojnost těch, kteří se jich účastní, a destabilizují celou společnost“ (GAGNON, Robert A. J. „Key Issues”, s. 66).

²³ GAGNON, Robert A. J. *Homosexual Practice*, s. 80-85. Srov. krátkou syntézu, kterou nabízí GAGNON, Robert A. J. „Key Issues”, s. 57-58.

a to ve v. 22 (srov. Lv 20,13). Myšlenka je tak stejná v Lv 18 i Ez 18: všechny uvedené činy jsou „ohavnosti“, ale mezi nimi je zdůrazněný jeden jako obzvláštní „ohavnost“ – homosexuální pohlavní styk.

Za povšimnutí stojí i to, že další dva výskyty hebrejského výrazu *to'eva* (v jednotném čísle) v knize Ezechiel (22,11; 33,26), stejně jako všechny jeho výskyty (v jednotném i množném čísle) v knize Leviticus, odkazují na sexuální hříchy. Lze tedy říct, „že vše nasvědčuje tomu, že jednotné číslo *to'eva* v Ez 16,50 odkazuje na (pokus o) spáchání ohavné sexuální nemravnosti v Sodomě, pravděpodobně homosexuální pohlavní styk zakázaný v Lv 18,22; 20,13.“²⁴

Nelze také přehlédnout dominantní podtón sexuální nemravnosti v celé 16. kapitole proroka Ezechiela, což opět podporuje přesvědčení, že sodomský hřích, který prorok zmiňuje, zahrnoval i sexuální nemorálnost. Bez ohledu na to, o jaké specifické sexuální provinění šlo, Bůh prohlašuje o Judsku a jeho obyvatelích, které přirovnání k nemravné ženě: „*A proto jako ty sis nevpomněla na dny svého mládí a dráždila jsi mě tímhle vším, právě tak jsem zase já uvalil tvou cestu na tvou hlavu... Nespáchala jsi tu hanebnost [hebr. zima] navíc ke všem svým ohavnostem?*“ (Ez 16,43) Použité hebrejské slovo *zima*, překládané jako „hanebnost“ či „zvrácenost“, je stejné jako to, které používá kniha Leviticus a také často Ezechiel pro označení „promyšlených sexuálních hříchů.“²⁵ Podobně jako v Gibeji se i v Sodomě projevila neúcta k cizincům zamýšlenou homosexuální aktivitou, která bude později označena jako „ohavnost“ (hebr. *to'eva*) a „hanebnost“ (hebr. *zima*).

Homosexuální jednání v Novém zákoně

Homosexuální jednání podle Ježíšova učení a Jeruzalemského sněmu

Ježíš potvrzuje stvořitelství ideál manželství mezi mužem a ženou tím, že cituje z Gn 1,27 a 2,23: „*Od počátku stvoření je Bůh učinil jako muže a ženu. Proto opustí člověk svého otce i matku a přilne ke své ženě. A budou ti dva jedno tělo...*“ (Mk 10,6-8; srov. Mt 19,5). Ježíšův důraz na skutečnost, že Bůh věci takto nastavil již „od počátku stvoření“, ukazuje, že tyto starozákonné texty vnímal jako preskriptivní, a že heterosexuální vztahy ustanovené Bohem v Gn 1 a 2 zůstávají normou i v novozákonné době. Ježíšovy odmítavé výroky týkající se nemorálnosti řecky označované slovem *porneia* (Mt 5,32; 15,19; 19,9; Mk 7,21), jsou-li vnímány na pozadí Starého zákona, se dotýkají jak stejnopohlavních sexuálních styků, tak i ostatních heterosexuálních praktik vybočujících z Božího řádu (Mt 10,15; 11,23.24; Mk 6,11; L 10,12; 17,29). Po léta se vede diskuze o tom, co vše zahrnuje řecký termín *porneia* (je-li použit bez dalších přívlastků), který používá Ježíš i různí novozákonné pisatelé, avšak Starý zákon nám poskytuje poměrně spolehlivý klíč k nalezení odpovědi. To je zvláště patrné v pasáži Sk 15,28.29, kdy je tento výraz nepochybně použit právě s odkazem na Lv 17 a 18.

Ve Sk 15 jsou uvedeny čtyři věci, jimž se podle Jeruzalemského sněmu mají nově obrácení křesťané z pohanského prostředí vyhýbat: „*zdržovat se masa obětovaného modlám, krve, masa zardoušených zvířat a smilstva [ř. porneia]*“ (v. 29). Je pozoruhodné, že se jedná o stejný výčet, dokonce *ve stejném pořadí*, klíčových zákazů, které jsou v Lv 17 a 18 výslovně zmíněny jako ty, které se vztahovaly jak na izraelské domorodce, tak i cizince a přistěhovalce. Tyto

²⁴ GAGNON, Robert A. J. *Homosexual Practice*, s. 83-84.

²⁵ Viz Lv 18,17; 20,14; Sd 20,6; Ez 16,27.58; 22,9; 23,27.29.35.44.48; 24,13. Donald J. WOLD (*Out of Order*, s. 88) poukazuje na to, že tento výraz „se používá pro úmyslný hřích a někdy je v knize Ezechiel paralelním vyjádřením ke slovům označujícím chtíč či prostituci“.

starozákonní texty zakazují: (1) obětování démonům/modlám (Lv 17,7-9); (2) jezení krve (Lv 17,10-12); (3) jezení čehokoliv, co nebylo náležitě zbaveno krve (Lv 17,13-16); a (4) různé nemorální sexuální praktiky (Lv 18). Jde zde o jasnou intertextuální vazbu; Jeruzalemský sněm nepochybně dospěl k závěru, že to, co má být nepřípustné pro křesťany z pohanského prostředí, jsou právě ty praktiky, které byly zakázány neobřezaným cizincům v Lv 17 a 18.

Paralela mezi čtvrtou položkou v obou seznamech zapovězených praktik je zcela jednoznačná: to, co Sk 15 označují slovem *porneia*, jsou nepřijatelné sexuální praktiky zmíněné v Lv 18. Jedná se o nedovolené sexuální styky, které zahrnují incest, cizoložství, homosexuální pohlavní styk a styk se zvířaty. Toto intertextuální propojení uznává celá řada teologů.²⁶ Spojení mezi Sk 15 a Lv 17 nám pomáhá poměrně spolehlivě určit, jak raná církev chápala a používala řecký termín *porneia*. „Žádný Žid žijící v prvním století by nemluvil o *porneiai*, „sexuálních nemravnostech“, aniž by měl na mysli seznam zakázaných sexuálních prohřešků z Lv 18 a 20, zvláště pak incest, cizoložství, sex mezi osobami stejného pohlaví a zoofilii.“²⁷ Proto i Ježíšovo odsouzení *porneia* zahrnuje všechny podoby sexuální nemravnosti, včetně homosexuálního jednání.

Homosexuální jednání v Pavlových epištolách

Apoštol Pavel výslovně odsuzuje homosexuální chůbi a praktiky ve třech textech: Ř 1,24-27; 1 K 6,9-11; a 1 Tm 1,10. Každou z těchto pasáží je třeba vykládat s přihlédnutím ke starozákonnímu kontextu, na něž odkazuje.

Celá Pavlova diskuze v Ř 1 ukazuje, že starozákonní Písma pro něj byly nejvyšší autoritou a normou sociálního jednání. Někteří vykladači se domnívají, že pasáž Ř 1,24-27 hovoří pouze o „zneužívající podobě homoerotického chování: o pederastii (lásce k mladým chlapcům), sexu s otroky, prostituci, případně o homosexuálním jednání v kontextu pohanských kultů, takže vlastně nevíme, co by si Pavel myslel o celoživotním dobrovolném vztahu dvou dospělých jedinců.“²⁸

Jiní pracují s tzv. misogynním argumentem a domnívají se, že Pavel se stavěl proti stejnopohlavním stýkům proto, že se obával, že by homosexuální svazky narušily hierarchickou nadvládu mužů nad ženami.²⁹ Další pak přichází s domněnkou, že Pavel nic netušil o homosexuální orientaci – pravděpodobně trvalé a vrozené dispozici – a proto nemůžeme vědět,

²⁶ Viz zvláště REISSER, Horst. „porneuō“, *NIDNTT* (1975), 1:497-501; HAUCK, Friedrich a Siegfried SCHULZ. „πόρνη, πόρνος, πόρνεία, πόρνεύω, έκπορνεύω“. *TDNT*, 6:579-595; CALLAN, Terrance. „The Background of the Apostolic Decree (Acts 15:20, 29; 21:25)“, *CBQ* 55 (1993). s. 284-297.

²⁷ GAGNON, Robert A. J. „Key Issues“, s. 72.

²⁸ Tento postoj zastává např. SCROGGS, Robin. *The New Testament and Homosexuality: Contextual Background for Contemporary Debate*. Philadelphia, PA: Fortress, 1983; nebo MARTIN, Dale B. „Arsenokoites and Malakos, Meanings and Consequences“, In: BRAWLEY, Robert (ed.). *Biblical Ethics and Homosexuality: Listening to Scripture*. Louisville, KY: Westminster John Knox, s. 117-136), jehož myšlenky dobře sumarizuje GAGNON, Robert J. A. „Key Issues“, s. 74. Pro další diskuzi viz GAGNON, Robert J. A. *Homosexual Practice*, s. 347-361.

²⁹ Takový pohled představuje např. BROOTEN, Bernadette J. *Love Between Women: Early Christian Responses to Female Homoeroticism*. Chicago Series on Sexuality, History, and Society. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1996); nebo FREDRICKSON, David E. „Natural and Unnatural Use in Romans 1:24-27: Paul and the Philosophic Critique of Eros“, In: BALCH, David (ed.). *Homosexuality, Science, and the Plain Sense of Scripture*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2000, s. 197-241, jak na něj odkazuje GAGNON, Robert J. A. „Key Issues“, s. 75. Pro další diskuzi viz Gagnon, Robert J. A. *Homosexual Practice*, s. 361-380.

co by si Pavel myslel o stejnopohlavním styku dvou lidí, kteří jsou sexuálně přitahováni výhradně k osobám stejného pohlaví.³⁰

Navzdory těmto názorům tu je ale nepřehlédnutelný fakt, že v textu Ř 1,18-27 můžeme zaslechnout výraznou ozvěnu stvořitelství z Gn 1,26-30. Podle knihy Genesis učinil Bůh člověka k svému „obrazu“, ke své „podobě“, stvořil je jako „muže“ a „ženu“, a svěřil mu vládu nad „ptactvem“, „dobytkem“ i „plazy“. Adam s Evou tak měli uctívat Boha, k jehož obrazu byli stvořeni, a vládnout nad zvířaty.

V listu Římanům se ale setkáváme s převrácením tohoto původního modelu. Pavel začíná tím, že zmiňuje „stvoření světa“ a Boží moc a božství, které lze vnímat skrze jeho dílo. Pak ale poukáže na to, jak se původní příběh zásadním způsobem změnil. Lidé zaměnili Boží slávu za „zpodobení obrazu porušitelného člověka“, ba i „ptáků, čtvernožců a plazů“. Nakonec dospěli k tomu, že uctívají tato stvoření, nad nimiž měli původně vládnout, a dokonce opustili přirozený styk mezi „mužem“ a „ženou“. Jde o naprosté převrácení původního záměru: místo aby lidé vládli nad zvířaty, uctívají je a slouží „tvorstvu více než Stvořiteli“. Deformují Boží obraz, podle něž byli stvořeni jako muž a žena, a zdůrazňují výhradně mužskost nebo ženskost (Ř 1,20-25).³¹

Pavel se v této pasáži zabývá Božím obrazem, který se podle knihy Genesis odráží ve stvořitelství, a který lidé ve svých životech pokrývili modloslužbou a pácháním heterosexuálních i homosexuálních nemorálností. Pavla tato skutečnost trápí, protože lidstvo, které se takto odchýlilo od původního záměru, nemůže odrážet Boží slávu.

List Římanům používá výrazivo, které podtrhuje, že zmíněné problematické vztahy jsou vzájemné a nejde o to, že by jeden zneužíval druhého proti jeho vůli. Ve větě „*muži... se rozpálili [touhou] jeden k druhému*“ je použito řecké příslovce *allélús*, „navzájem“, které vyjadřuje myšlenku vzájemného vztahu a oboustranné touhy. Také zmínka o tom, že „*ženy vyměnily přirozený styk za nepřirozený*“, naznačuje, že jde o něco více než zneužívání a dominanci. Lesbické vztahy ve starověku byly známé zejména tím, že se nevyznačovaly hierarchií či dominancí, ani prostitucí.³² Pavel mluví o tom, že i ženy „*vyměnily přirozený (ř. *fysikén*) styk za nepřirozený (ř. *para fyzin*)*“ (Ř 1,26). Avšak slovo „přirozený“ (ř. *fysikos*) zde neodkazuje na to, co je přirozené pro člověka, který takto jedná. S ohledem na to, že Pavel vzpomíná „stvoření světa“, je zde „přirozeným“ míněno spíše to, jak Bůh věci stvořil a ustanovil, a „nepřirozené“ je to, co jde proti tomuto původnímu řádu (Ř 1,20.26). Dokonce i v tehdejší širší řecko-římské světě bylo homosexuální jednání do jisté míry považováno za něco nepřirozeného.³³ Představa, že „přirozené“ je to, po čem člověk touží, je až moderním konceptem. Pavel je naopak přesvědčený, že kvůli vlivu hříchu jdou lidské touhy proti Božímu

³⁰ Tuto pozici zastává např. NISSINEN, Martti. *Homoeroticism in the Biblical World: A Historical Perspective*. Minneapolis, MN: Fortress, 1998, s. 103-113.

³¹ Viz HAYS, Richard B. *Moral Vision of the New Testament*. New York, NY: Harper Collins, 1996, s. 386; GAGNON, Robert A. J. „Key Issues“, s. 77-78. Existují také přesvědčivé argumenty o tom, že text Ř 1,18-32 je intertextuálně propojen se starozákonním příběhem o Sodomě. Viz ESLER, Philip F. „The Sodom Tradition in Romans 1:18-32“, *BTB* 34 (2004), s. 4-16.

³² GAGNON, Robert A. J. „The Scriptural Case for a Male-Female Prerequisite for Sexual Relations: A Critique of the Arguments of Two Adventist Scholars“, In: GANE, Roy, MILLER, Nicholas a Peter SWANSON (eds.). *Homosexuality, Marriage, and the Church*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2012, s. 112-114.

³³ PLATÓN například píše, že „rozkoš toho druhu je dána podle přírody ženskému a mužskému pohlaví vstupujícímu do společenství plazení, kdežto styky mužů s muži nebo žen s ženami jsou proti přírodě“ (PLATÓN, *Zákony*, 636c).

stvořitelstvímu rádu, jeho přikázáním a plánu s lidstvem (srov. Ř 5,15-20; 7,7-23). Zároveň však Pavel také učí, že skrze „*Ducha života v Kristu Ježíši*“ je možné být vysvobozen „*z těla této smrti*“ a žít vítězným životem (Ř 8,1; 7,24).³⁴

Dále Pavel v 1 K 6,9 uvádí seznam neřestí, v němž jsou uvedeni také lidé označení řecky jako *malakoi* (doslova „měccí“, „jemní“), což je pravděpodobně popis mužů, kteří spolu leží tak, jako se leží s ženou (viz Lv 18,22 a 20,13).³⁵ Tento text také zmiňuje ty, kterým říká *arsenokoitai*, „muži ležící s muži“. Tento výraz pak Pavel znovu použije i v 1 Tm 1,10. I když někteří namítají, že Pavel se zde vymezuje pouze proti něčemu, co bylo součástí řecko-římské kultury (a ne celkově proti stejnopohlavním stykům), nelze přehlédnout fakt, že tento výraz se neobjevuje nikde v sekulární řečtině Pavlovy doby, ale setkáváme se s ním pouze v židovsko-křesťanské literatuře. Tento složený tvar (*arseno-koitai*) odkazuje na řecký překlad Starého zákona (LXX), zvláště pak textů Lv 18,22 a 20,13, kde se používají právě slova „muž“ (ř. *arsén*) a „ležení“ (ř. *koité*) jako ekvivalenty řeckých termínů *zachar* („muž“) a *miškav* („ležení“), které jasně popisují „homosexuální pohlavní styk“. Tato nezpochybnitelná souvislost mezi Pavlovým slovem *arsenokoitai* (1 K 6,9 a 1 Tm 1,10) a texty z Lv 18 a 20 svědčí o tom, že Pavel se tu primárně odkazuje na starozákonní pozadí a zákaz stejnopohlavních styků, a nehovoří pouze o zneužívání jednoho muže druhým.

Homosexuální jednání v Obecných epištolách (Juda 6-7; 2 P 2,4,6-8)

V tzv. „obecných epištolách“ najdeme dvě pasáže, které odkazují na hřích Sodomy a Gomory a zřetelně odsuzují jejich sexuální hřích a ne jen xenofobní chování vůči cizincům či selhání v oblasti sociální spravedlnosti. Juda své čtenáře varuje před tím, že se do církve „*vloudili někteří lidé, ... kteří milost našeho Boha proměňují v bezuzdnost [ř. aselgeia]*“ (v. 4). Poté uvádí tři příklady hříšníků ze starozákonního období, kteří neunikli Božímu soudu, přičemž třetí a vrcholný příklad představují Sodoma, Gomora a okolní města, která „*plně propadla smilstvu [ř. ekporneusasai] a odešla za jiným tělem [ř. sarkos heteras]*“ (v. 7). Zmínka o smilstvu a touze po „jiném těle“ zde odkazuje na homosexuální jednání v Sodomě. Juda celkově líčí hříchy těchto měst jako ty, které se týkají sexuality, nejen pohostinnosti a sociální spravedlnosti.³⁶

Podobně i druhý Petrův list varuje před tím, že se v církvi objeví falešní učitelé, podobně jako se kdysi ve starém Izraeli vyskytovali falešní proroci (2 P 2,1-3). Petr pak, podobně jako Juda, používá opět tři příklady starozákonních skupin hříšníků, na něž dopadl Boží soud, a opět zde na třetím místě zmiňuje Sodomu a Gomoru (v. 6-10). Při popisu zkaženosti těchto měst používá podobnou terminologii jako Juda a i on poukazuje na hříchy v oblasti sexuality. Petr připomíná Lota „*sužovaného nezřízeným chováním [ř. aselgeia] bezuzdných lidí*“ (v. 7), který „*tím co viděl i slyšel, ... těmito bezzákonnými skutky [ř. anomois ergois] mučil den za dnem svou spravedlivou duši*“ (v. 8). Petr poté tyto starozákonní příklady aplikoval na situaci církve

³⁴ „Kdyby byla přirozenost definována v prvé řadě našimi sklony a pudy, pak by musel Pavel prohlásit za „přirozený“ hříšný život, protože Pavel vnímal hřích jako vrozený pud, procházející všemi údy těla, který jsme získali od svých předků (od Adama), a který nemáme nikdy plně pod kontrolou (viz Ř 5,12-20; 7,7-23). Spojování (alespoň biologicky) vrozených pudů s přirozenou morálkou je tedy fatálně chybné.“ (GAGNON, Robert A. J. „The Scriptural Case for a Male-Female Prerequisite for Sexual Relations“, s. 119.)

³⁵ Podpůrné argumenty pro toto chápání, spolu s kritikou alternativních výkladů, nabízí např. Richard B. HAYS (*Moral Vision of the New Testament*, s. 382-383) nebo Robert A. J. GAGNON (*Homosexual Practice*, s. 306-312).

³⁶ Této tématice, spolu s paralelami v extra-biblické židovské literatuře se věnuje DEYOUNG, James B. *Homosexuality: Contemporary Claims Examined in Light of the Bible and Other Ancient Literature and Law*. Grand Rapids, MI: Kregel, 2000, s. 221–222.

v prvním století, se zvláštním poukazem na sexuální hříchy těch, „kdo jdou za tělem v poskvřující žádosti [ř. *tús opisó sarkos en epithymia miasmú poreuomenús*]” (v. 10), což je výstižný popis jak snahy o homosexuální v Gn 19, tak i sexuální nemravnosti Petrovy doby. Petr i Juda tedy spojují hřích Sodomy a Gomory se sexuální nemoralností, nejen s neuctivým odmítnutím očekávané pohostinnosti vůči cizincům či sociální nespravedlností. Tento pohled je v plném souladu s tím, co jsme viděli v textech Starého zákona.

Souhrn biblického učení o homosexuálním jednání

Na základě zkoumání příslušných pasáží Bible, vnímané jako autoritativní norma pro křesťanský život i učení, lze dojít ke třem následujícím závěrům:

(1) Písmo, a to Starý i Nový zákon, jednohlasně a výslovně odsuzuje homosexuální jednání. Navíc samotné formulace levitských nařízení a následné novozákonné odkazy na ně (Sk 15) ukazují na univerzální (kulturně nepodmíněné) a trvalou platnost těchto zákazů jakékoliv homosexuální aktivity. Ekkehardt Mueller proto konstatuje: „Prozkoumání Pavlových výroků ohledně homosexuality ukazuje, že tyto texty nelze omezit pouze na násilnou či promiskuitní homosexuální aktivity, nebo jen na pederastii. Všechny homosexuální aktivity jsou proti stvořitelemu řádu a Božímu zákonu, a jsou proto hříchem, z něžž je třeba činit pokání, žádat o odpuštění a vzdát se jej.“³⁷

Na základě zvážení textů Starého i Nového zákona shrnuje novozákonník Richard Hays biblické svědectví ohledně homosexuálního jednání takto:

„Ačkoli o homoerotických aktivitách hovoří jen několik biblických textů, všechny z nich je bezvýhradně odsuzují... Biblické svědectví proti homosexuálnímu jednání je jednoznačné... V Písmu nenajdeme žádné kličky nebo výjimky, podle nichž by snad za určitých okolností mohlo být homosexuální jednání přijatelné. Navzdory snahám některých vykladačů nabídnout jiný pohled, zůstává Bible ve svém odsouzení homosexuálního jednání jednoznačná.“³⁸

Zároveň je ale třeba zdůraznit, že biblické texty odsuzují homosexuální *jednání*, ale nikde nenajdeme odsouzení vrozené homosexuální *orientace* jako takové.

(2) Písmo odsuzuje jakoukoliv sexuální nemoralnost, ať už je homosexuální nebo heterosexuální. Starozákonní antropologie předpokládá, že po pádu do hříchu mají všichni lidé hříšnou přirozenost a sklony. Ze sedmého a desátého přikázání Desatera vyplývá, že je třeba usilovat i o čisté myšlení a odolávat sexuálnímu pokušení vycházející z naší padlé přirozenosti – a to pokušení heterosexuálnímu i homosexuálnímu (viz Mt 5,27-30). Proto apoštol Pavel v 1 K 6,9.10 spojuje ty, kteří praktikují homosexualitu, s ostatními hříšníky, kteří žijí nemoralně: „*Nemylte se! Ani smilníci ani modláři, cizoložníci, rozkošníci ani lidé praktikující homosexualitu, zloději ani chamtivci, opilci, utrhači ani lupiči nebudou dědici Božího království*“. Zároveň ale Pavel jasně učí o možnosti, že homosexuálové, stejně jako ostatní výše

³⁷ MUELLER, Ekkehardt. *Homosexuality, Scripture, and the Church*. Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, General Conference of Seventh-day Adventists, 2010, s. 29.

³⁸ HAYS, Richard B. „The Biblical Witness Concerning Homosexuality“, In: DUNNAM, Maxie D. a H. Newton MALONY (eds.). *Staying the Course: Supporting the Church's Position on Homosexuality*. Nashville, TN: Abingdon, 2003, s. 73, 78. Srov. HAYS, Richard B. „Awaiting the Redemption of Our Bodies: The Witness of Scripture Concerning Homosexuality“, In: SIKER, Jeffrey S. (ed.). *Homosexuality in the Church: Both Sides of the Debate*. Louisville, KY: Westminster John Knox, 1994, s. 3-17.

jmenovaní, mohou prožít ve svém životě obnovu: „*Takoví jste někteří byli. Ale dali jste se omýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu našeho Pána Ježíše Krista a v Duchu našeho Boha*“ (1 K 6,11). Těm, kteří bojují s heterosexuální či homosexuální nemorálností je nabízena Boží moc, která nám dává sílu žít tak, abychom přemáhali naši hříšnou přirozenost a hříšné sklony.

(3) Písmo jasně představuje láskyplné manželství mezi mužem a ženou jako jediný rámec, v němž lze praktikovat pohlavní styk. Ačkoliv Starý zákon připouští polygamií nebo rozvod, a Nový zákona za mimořádných okolností rozvod (Mt 5,32; 1 K 7,15), jedná se o ústupky, které nikdy nebyly součástí Božího rajskeho ideálu (Mk 10,5). V případě homosexuálních praktik však Písmo žádné takové ústupky nepřipouští.

Pastorační přístup k případům odklonu od rajského ideálu manželství ve světle Boží milosti

V celé Bibli Bůh jednoznačně zdůrazňuje svůj stvořitelský plán s mužem a ženou (Gn 1,26) a ideál manželství mezi mužem a ženou (Gn 2,24; Mt 19,8). Na stránkách Bible také zaznívá Boží soud nad těmi, kteří se odkloní od této normy, včetně případů homosexuálního jednání. Tyto soudy jsou vyhlašovány i proti lidem a národům, kteří neměli přímý přístup k Božím výrokům, a proto je třeba je vnímat jako součást směru, který Bůh vytýčil pro celé lidstvo, nejen pro jeho smluvní lid (Gn 18-19; Lv 18,24-30; Ez 16,53-59; Juda 7). Z toho vyplývá, že je křesťanskou zodpovědností zdůrazňovat a připomínat důležitost Bohem ustanovené instituce heterosexuálního manželství a role matky i otce pro výchovu a zdravý rozvoj dětí.³⁹ Toto svědectví musí být přinášeno v duchu lásky a zájmu o dobro druhých, ale zároveň je třeba se bránit, v Kristově duchu, snahám o relativizaci tradičního manželství, které bylo ustanoveno při stvoření, a které je i zásadním pilířem organizace společnosti.⁴⁰

Avšak i ve starozákonních textech líčících tragický odklon od Božího ideálu pro sexualitu a rodinu, můžeme vnímat Boží milost. Homosexuální praktiky jsou představovány jako součást kenaanských ohavností, které jsou odsouzeny v Lv 18 a 20. Kenaancům, kteří tyto věci praktikovali, byla dána šance a lhůta 400 let (Gn 15,16), kdy měli mnoho příležitostí poznat blíže pravého Boha a jeho standardy mravnosti a svatosti. A mnozí z nich se skutečně připojili k Božím smluvnímu lidu. O Boží milosti svědčí i příběh Sodomy: Bůh povolal Abrahama, aby jeho prostřednictvím zachránil Lota i obyvatel Sodomy, kteří byli napadeni vojsky čtyř nepřátelských králů (Gn 14), i když se pak možná někteří z těchto zachráněných objevili v davu těch, který chtěli znásilnit hosty v Lotově domě (Gen 19). Navíc Bůh jasně prohlásil, že by ochotně ušetřil celé město, včetně praktikujících homosexuálů, pokud by se v Sodomě našlo alespoň deset spravedlivých (Gn 18,32).

Podle Ez 16 přesahovaly „ohavnosti“, které páchali Judejci, ty, které se objevovaly v Sodomě (v. 51), a to včetně homosexuálních praktik. O dvě kapitoly dál, po tomto alegorickém obraze, odhaluje Bůh své nitro a touhu prokázat těmto lidem své milosrdenství: „*Odvrhňte od sebe*

³⁹ Církev adventistů sedmého dne už v jednom ze svých oficiálních prohlášení jasně formulovala potřebu, aby její členové i instituce vystupovali na obranu civilní instituce tradičního manželství, a to s citem a taktem: „*I když se instituce i členové Církve adventistů sedmého dne mají v rámci svých organizačních struktur zasazovat vhodným způsobem za prosazování Bohem dané jedinečné instituce heterosexuálního manželství, zároveň tato církev chce přistupovat k těm, kteří ve svém životě praktikují homosexuální či jiné alternativní sexuální jednání, se stejnou láskou, jakou učil a projevoval Ježíš.*“ („Responding to Changing Cultural Attitudes Regarding Homosexual and Other Alternative Sexual Practices” – prohlášení přijaté na jarním zasedání Generální konference v roce 2014. Online: [https://www.adventist.org/en/%20information/official-statements/guidelines/article/go/0/responding-to-changing-cultural-attitudes-regarding-homosexual-and-other-alternative-sexual-practice/.](https://www.adventist.org/en/%20information/official-statements/guidelines/article/go/0/responding-to-changing-cultural-attitudes-regarding-homosexual-and-other-alternative-sexual-practice/))

⁴⁰ Ellen WHITEOVÁ uznávala občanský význam manželství, když s uznáním citovala postřeh historika sira Waltera Scotta týkající se útoků na instituci manželství v době Francouzské revoluce: „*Na zákony týkající se náboženství těsně navazovaly další zákony, které snižovaly manželský svazek – nejsvětější svazek, který mohou lidské bytosti vytvořit a jehož stálost nejsilněji přispívá k upevnění pořádku ve společnosti – na úroveň dočasné občanské smlouvy, kterou mohou lidé snadno uzavřít a také kdykoli zrušit... Kdyby se nepřátelé snažili najít způsob, jak nejúčinněji zničit všechno, co je v rodinném životě úctyhodné, krásné a trvalé, a současně zajistit, aby se zkáza, které chtějí docílit, přecházela z pokolení na pokolení, nemohli vymyslet účinnější plán než snížit manželství*“ (GC 270). Angažovanost Ellen Whiteové v hnutí proti alkoholismu a v prosazování souvisejících zákonů může sloužit jako model toho, jak se mohou adventisté angažovat v otázce manželství. Její zmínky ohledně manželství a soboty, dvou institucí, které byly člověku dány ještě před pádem do hříchu, naznačují, že bychom se o ně měli zasazovat až do konce časů.

všechna svá přestoupení, jimiž jste se vzepřeli a získejte nové srdce a nového ducha. Proč máte zemřít, dome izraelský? Vždyť nemám zalíbení ve smrti toho, kdo umírá, je výrok Panovníka Hospodina. Obrat'te se a zůstaňte naživu“ (Ez 18,31.32). V Ez 37 pak čteme o zaslíbení duchovního „vzkříšení z mrtvých“ těch, kteří se vrátili z babylonského exilu, a v tomto kontextu je jim také zaslíbena síla zachovávat Boží nařízení. Bůh sám se chce stát tím, kdo se postará o to, aby dokázali žít poslušně: „Svého ducha dám do vašeho nitra a způsobím, že budete žít podle mých ustanovení a má nařízení budete zachovávat a plnit“ (Ez 36,27). Je to zaslíbení možnosti překonat jakékoliv pokřivené jednání či ohavnost, k níž jsme jako hříšní lidé tak náchylní. Boží milost přináší jak odpuštění tak i sílu žít novým životem.

Když Pavel v Ř 1,26.27 odsoudí homosexuální praktiky, v Ř 2,1 pak dodá: „Proto jsi bez omluvy, člověče, a to každý, kdo soudíš. V čem soudíš druhého, v tom odsuzuješ sám sebe, neboť soudíš, ale sám činíš totéž.“ Thomas Schmidt z toho vyvozuje moudré napomenutí i pro nás dnes: „Svůj nesouhlas s homosexuálním jednáním musí vyjadřovat své vlastní sexuální slabosti a hříšnosti.“⁴¹

Spolu se zdůrazňováním biblické vize svatosti a mravnosti jsme povoláni také k tomu, abychom, stejně jako Bůh, dokázali spojit spravedlnost a milost. Při uplatňování pravidel a kázně musíme zároveň zdůrazňovat Boží odpuštění a sílu, kterou zaslibuje těm, kteří chtějí svůj život změnit – tedy i těm, kteří bojují s jakýmkoliv nemorálním sexuálním pokušením, včetně homosexuálního. Naším úkolem je tak představit druhým Boha, kterého Bible představuje jako „nekonečně chápajícího, blízce pečujícího a nepřekonatelně milujícího“.⁴²

Musíme být věrní biblickému učení o homosexualitě, ale zároveň se musíme snažit upřímně pochopit a vcítit se do zápasů a bojů, jimž čelí ti, kteří bojují se sexuální nemorálností. A to platí i pro gaye a lesby. Abychom jim porozuměli, musíme se s nimi stýkat a pozorně naslouchat jejich životním příběhům. Mnozí z nich byli hluboce emocionálně zraňováni svými heterosexuálními spoluvěřícími.⁴³ Musíme také brát vážně velké četnost bezdomovectví a sebevražd mezi mladými gayi. Ježíš se stýkal se všemi, které společnost odsouvala na okraj, a byl tu pro ně (Mt 9,11; L 5,30; 15,2). Jako křesťané, kteří jsou povoláni k tomu, aby milovali tak, jako to dělal Ježíš, se musíme naléhavě zajímat o skutečné potřeby mladých gayů. V některých částech světa čelí mnozí homosexuálové šikaně, fyzickým útokům, a kteří i smrti. V řadě křesťanských společenství se necítí přijímaní a jsou často oběťmi pomluv a krutých žertů. Někteří z nich byli poté, co dali veřejně najevo, že jsou přitahováni stejným pohlavím, vyloučeni z křesťanských škol. Mnozí z nich, ne-li všichni, slyšeli kázání, v nichž byli homosexuálové odsuzováni jakožto osoby, aniž by byl zdůrazněn rozdíl mezi trvalou přetrvávající nákloností vůči osobám stejného pohlaví (nazývanou někdy homosexuální orientací) a homosexuálním jednáním. Všichni lidé, včetně praktikujících homosexuálů, by měli v našich sborech cítit přijetí, a najít zde místo, kde uslyší poselství evangelia. Ti, kteří se vzdají takového sexuálního jednání a zavážou se k životu v biblické čistotě, by měli být přijati za členy církve, případně i být pověřeni v církvi určitou zodpovědností. Všem by se mělo ze strany péče dostávat potřebné duchovní péče (Ga 6,1).

⁴¹ SCHMIDT, Thomas E. *Straight and Narrow?*, s. 172. SCHMIDT ve své studii (s. 169-175) předložil velmi vyvážený pohled na to, jaký postoj by k otázce homosexuality měli zaujímat křesťané i Židé – postoj, který stojí za biblickou normou a zároveň klade důraz na Boží milost.

⁴² SCHMIDT, Thomas E. *Straight and Narrow?*, s. 175. Viz také GRENZ, Stanelly J. *Welcoming but Not Affirming*.

⁴³ Tyto negativní zkušenosti homosexuálů v křesťanském prostředí dobře zdokumentovala ve své dizertační práci René D. DRUMM (*Becoming Gay and Lesbian: Identity Construction Among Seventh-Day Adventist Homosexuals*). dizertační práce. Denton, TX: Texas Woman's University, 1998).

Stavíme se vůči jakýmkoliv antipatiím vůči homosexuálům a vůči kulturním předsudkům, které jen posilují postoje stojící v opozici vůči Kristově lásce vůči těmto lidem. Z takových postojů je třeba činit pokání a církve se musí ve své službě cíleně zaměřit na gaye a lesby (Mt 9,13; J 3,17). Potřebujeme pamatovat na to, jak snadné je sklouznout k samospravedlivému odsuzování druhých. Toto vědomí by nás mělo vést k tomu, že budeme s daleko větší citlivostí uvažovat nad následujícími otázkami, které si mnozí homosexuálové kladou:

1. „Stvořil mě Bůh právě takového/takovou? A pokud ano, proč?“

I když diskuze o etiologii homosexuality přesahuje rozsah tohoto prohlášení, většina odborníků se shoduje na tom, že k náklonnosti ke stejnému pohlaví a homosexuální orientaci přispívá celá řada faktorů.⁴⁴ Někteří lidé tuto náklonnost ke stejnému pohlaví vnímají jako jednu ze svých nejranějších životních vzpomínek a shodují se na tom, že sami by si tuto bolestnou cestu být gayem či lesbou nevybrali. Měli bychom se varovat příliš zjednodušených odpovědí na otázku „proč?“, nicméně je zřejmé, že všechno zlo na tomto světě je důsledkem prvotního pádu lidstva do hříchu (Ř 3,20.25).

2. „Pokud mě Bůh takto stvořil, může mě změnit?“

Velká část současné odborné literatury odmítá možnost, že by se gayové či lesby mohli změnit, a dokonce se mnozí domnívají, že už pokusy o takovou změnu mohou být škodlivé.⁴⁵ Jiné významné studie představují určitá svědectví o tom, že u některých lidí, kteří vyhledali duchovní poradenství, k takové změně došlo.⁴⁶ Znamená však taková změna to, že se takový člověk již nebude cítit nijak přitahován osobami stejného pohlaví? Někteří z těch, kteří dnes žijí v monogamním heterosexuálním manželství, tvrdí, že stále pociťují tuto náklonnost, ale rozhodli se podle ní nejednat.⁴⁷ Jiní naléhavě prosili Boha, aby je změnil, podstoupili terapii, ale ke změně nedošlo.⁴⁸ Přijali tedy tuto náklonnost jako celoživotní realitu, ale rozhodli se pro život čistoty v Kristu. Tento proces, bez ohledu na jeho výsledky, může být extrémně obtížný. Láska nám jako křesťanům velí, abychom tyto lidi, kteří se snaží svou situaci řešit, v rámci biblických norem podporovali a ujišťovali je o tom, že jsou vzácnými bytostmi, za které Kristu z lásky zemřel.

3. „Pokud přijmu to, že jsem gay nebo lesba, je pro mě místo v církvi?“

Jsme církví složenou z hříšníků spasených z Boží milosti, církví založenou na lásce (Mt 22,36-40). Tuto lásku proto musíme projevovat všem členům. K těm, kteří bojují s pokušením homosexuálního hříchu, je třeba přistupovat zcela stejně jako k těm členům, kteří bojují s jiným typem sexuálního pokušení (Mt 18,4; Mk 2,17; L 5,31;

⁴⁴ CROOKS, Robert a Karla BAUR. *Our Sexuality*. 12. vyd. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning, 2014, s. 254-257.

⁴⁵ American Psychological Association. „Answers to Your Questions About Sexual Orientation and Homosexuality“ (4. dubna 2005).

⁴⁶ Jones, STANTON L. a Mark A. YARHOUSE. „Ex-Gays?“, s. 367-392.

⁴⁷ KING, Winston. „‘Born that Way’ and Redeemed by Love“, In: GANE, Roy, MILLER, Nicholas a Peter SWANSON (eds.). *Homosexuality, Marriage, and the Church*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2012, s. 485-495.

⁴⁸ AKERS, Daneen a Stephen EYER. „Seventh-Gay Adventists“, dokumentární film. Filmmakers Library, 2012.

19,10). Pevně trváme na tom, že tito lidé mají své místo v Církvi adventistů sedmého dne. Lidé, kteří jsou trvale přitahováni k osobám stejného pohlaví, ale jsou odhodláni žít v sexuální čistotě a abstinenci, mají mít stejnou možnost být součástí církve a být zapojeni do všech jejích aktivit, včetně vedoucích rolí.

Existují dvě hlavní mylné představy o gayích a lesbách, které je třeba vyvrátit:

1. „Jsou to hříšníci, tudíž lidé, kteří nemilují Boha.“

Ve skutečnost řada gayů a leseb miluje Boha. Podle průzkumů, které provedl Barnův institut, velké množství gayů „se považuje za křesťany, kteří mají do nějaké míry osobní vztah s Ježíšem Kristem”.⁴⁹ Mohou vést aktivní duchovní život, zápasit s Bohem o svou sexuální identitu, a navzdory těmto bojům duchovně růst a přibližovat se Bohu. Naším úkolem je proto projevovat soucit a zájem stejně jako Ježíš, který nikdy zápasícího člověka neodsoudil, ale byl mu vždy nablízku, aby mu pomohl žít svatým životem (J 8,1-11).

2. „Nechtější být součástí Církve adventistů sedmého dne.“

I když je pravda, že mnozí adventističtí gayové a lesby zažili v církvi bolestivá zranění, která je vedla k odchodu ze společenství, mnozí přesto tuto církev milují a chtějí být její součástí. Mnozí v této církvi vyrůstali, byli jako děti a dospívající členy Klubu Pathfinder, navštěvovali adventistické školy a plně se ztotožňují s adventistickou věroukou i kulturou. Chtějí a potřebují bezpečný „domov“, kde by byli vítáni a přijímáni, kde by mohli růst ve svém učednictví a nalézat svou identitu v tomto společenství spíše než v sekulární gay komunitě.

Křesťanská láska vyžaduje, abychom se snažili více pochopit otázku homosexuality a abychom upřímně projevovali Boží lásku vůči těm, kteří se identifikují jako homosexuálové. Láska nás má také vést k tomu, abychom je podporovali a zastali se jich, pokud se s nimi nejedná spravedlivě. „*Hospodin zjednává spravedlnost, zjednává právo všem utlačovaným*“ (Ž 103,6). I když jako církev s touto otázkou stále zápasíme, chce tak činit v dobré víře projevované praktickými činy.

Nemůžeme ignorovat potřeby rodin, které se snaží vypořádat se skutečností, že je manžel, manželka nebo dítě přitahován k osobám stejného pohlaví. Členové těchto rodin bolestně vnímají napětí mezi láskou ke svým blízkým a tím, co učí Písmo. Často neví, co mají dělat, aby jim pomohli. Církev by proto měla být vždy připravena pomáhat těm, kteří prožívají hluboké emoce, jako je bolest, vina či stud, a hovořit s nimi s láskou o jejich bojích (Ga 6,2).

⁴⁹ The Barna Group. „Spiritual Profile of Homosexual Adults Provides Surprising Insights” (June 20, 2009). Online: <https://www.barna.org/barna-update/article/13-culture/282-spiritualprofile-of-homosexual-adults-provides-surprising-insights>.

Závěrečné poznámky a citáty z Bible a spisů Ellen G. Whiteové

To, co má charakterizovat křesťany, je kvalita lásky, kterou kolem sebe šíří a nabízí ji všem, bez rozdílu, a zvláště těm, kteří jsou ostatními odmítáni, a kterým je ubližováno. „*Bližním je každý, kdo potřebuje naši pomoc. Každý nepřítel raněný a sužovaný člověk. Každý, kdo patří Bohu*“ (DA 503).

Jakkoliv může naše láska vypadat upřímně, nelze mluvit o lásce, pokud jen tiše stojí a pozoruje slepce, jak kráčí na hranu propasti. Opravdová láska se rozběhne! Láska bude křičet a varovat toho, komu hrozí nebezpečí! Láska jej povede pryč od nebezpečí. A právě proto „*každý by se měl považovat za strážce svého bratra a vnímat zodpovědnost za lidi kolem sebe*“ (1T 368).

Obzvláště citlivě musí jednat ti, kteří se snaží sloužit těm, kteří se zapletli do nástrah hříchu. „*Bratři, upadne-li někdo z vás do hříchu, vy duchovní mu pomozte v nápravě. Dělejte to ovšem ve vlídném duchu*“ (Ga 6,1; B21).

Ježíš sám nejlépe chápe, jak moc je život každého člověka ovlivněn zděděnými predispozicemi, prostředím v děloze, vývojovými procesy, porodem a dalšími vlivy okolí. „*Vztah Boha ke každému člověku je tak jedinečný a intenzivní, jako by na zemi nebyl nikdo jiný, komu by věnoval svou péči, a za koho by dal svého milovaného Syna*“ (SC 100).

Právě proto mají Boží děti jednat se svými bratry a sestrami, a vlastně se všemi lidmi se stejným láskyplným respektem a zájmem o jejich dobro, jak nám to svým životem a službou ukázal i Ježíš. To znamená, že se mají pod vedením Ducha svatého přiblížit k druhým tak, aby porozuměli jejich životnímu příběhu a přinést jim slova velkého Utěšitele.

Jeho následovníci, inspirováni příkladem „*Přítele hříšného lidstva*“ (SC 119), mají v církve vytvořit přívětivé a vstřícné prostředí, kde se každému dostane lásky, a kde se každý učedník může učit, co zachovávat to, co Ježíš přikázal (Mt 29,20). Ve svém kázání na hoře Ježíš vyzdvihl a objasnil nebeské pokyny, které lidstvo dostalo pro své dobro a požehnání. Hovořil v něm také o důležitosti ochrany mysli před sexuálním pokušením. Stejně povzbuzení k životu čistoty je třeba představovat i dnes mladým i starším lidem, kteří jsou přitahováni stejným, opačným či obojím pohlavím.

Jestliže si člověk uvědomí, že je pokoušen k sexuálnímu jednání, které je v rozporu s učením Písma, je jeho jedinou šancí žádat Boha o sílu, aby takovému pokušení odolal. „*Až dosud vás nepotkalo nic, co by člověk nedokázal unést. Bůh vaši víru nezklame ani v dalších zkouškách: pokud je dopustí, dá vám i sílu vydržet a překonat je*“ (1 K 10,3; SNC). Ježíš si dobře uvědomoval, že hřích zaslepuje naše oči a otupuje naše chápání. Proto někdy, když selhaly ostatní možnosti, musel ostře napomenout tvrdá srdce znalců zákona a farizeů, s touhou, aby toto volání k pokání pochopili a odvrátili se od své hříšné cesty (Mt 23,13-37).

Jsou okamžiky, kdy celá církev musí pozvednout svůj prorocký hlas a jasně promluvit proti hříchům všeho druhu, které vedou k věčné záhubě. „*Volej z plna hrdla, bez zábran; pozdvihni svůj hlas jako beraní roh a oznam mému lidu jejich přestoupení a domu Jákobovu jejich hříchy!*“ (Iz 58,1). „*Což nevíte, že nespravedliví nedostanou do dědictví Boží království? Nemylte se! Ani smilníci ani modláři, cizoložníci, rozkošníci ani lidé praktikující homosexualitu, zloději ani chamtivci, opilci, utrhači ani lupiči nebudou dědici Božího království. Takoví jste někteří byli. Ale dali jste se omýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu [našeho] Pána Ježíše [Krista] a v Duchu našeho Boha*“ (1 K 6,9-11).

Když církev odsuzuje hřích v církvi i ve světské společnosti, musí tak činit opatrně a s pokorou. „Kristus musel někdy přísně pokárat hřích a očekává, že v některých případech uděláme totéž. Musíme však brát v úvahu, že Ježíš přesně věděl, v jaké stavu se daný člověk nachází, kolik napomenutí snese a co přesně potřebuje k nápravě. Zároveň ale k těmto lidem přistupoval se soucitem, potěšoval nešťastné a povzbuzoval slabé. Věděl, jak lidi nezdeptat, ale naopak jim přinést novou naději, protože dobře znal jejich mysl a to, čím procházejí. Nemohl se tedy ve svém přístupu zmýlit. My ale můžeme lidské pohnutky posoudit špatně, můžeme se nechat oklamat zdáním; můžeme se domnívat, že oprávněně káráme zlo, a přitom zajít příliš daleko v přísnosti a tvrdosti a zranit ty, kteří potřebují uzdravit. Na druhé straně zase můžeme projevovat své nepochopení nerozumným způsobem a tak nevědomě bránit výtkám, které byly namístě a pro daného člověka užitečné a potřebné. Náš úsudek může být chybný; Ježíš byl ale příliš moudrý na to, aby se mýlil. Káral se soucitem a miloval božskou láskou i ty, které napomínal“ (4T 66).

„Spasitel nikdy nepotlačoval pravdu, ale vždy ji říkal s láskou. Ve styku s druhými zachovával nejvyšší možný takt, byl vždy laskavý a pozorný. Nikdy nebyl hrubý, nikdy neřekl zbytečně ostré slovo, nikdy nezpůsobil citlivé duši zbytečnou bolest. Neodsuzoval lidi za jejich slabost. Neohroženě odsuzoval pokrytectví, nevěru a nepravost, ale když napomínal, měl v očích slzy. Jeho pravda nikdy nezněla krutě, ale vždy z ní byl cítit jeho láskyplný zájem o druhé. Každý člověk byl v jeho očích vzácný. Byla na něm patrná božská důstojnost, ale přesto se soucitně skláněl i k těm nejslabším členům Boží rodiny. Ve všech lidech viděl ty, které přišel zachránit“ (GW 117).

„Každého, kdo o to stojí, zachrání Ježíš z propasti zkázy a hříchu... Ubitého a zraněného člověka, který je na prahu smrti, láskyplně objímá a radostně jej nese do bezpečného přístavu“ (GCB, 1. prosince 1895). „Vždy, když někdo prožije obrácení a je přiveden ke Kristu, je celé nebe naplněné radostí. Vždyť byl zachráněn další člověk, byl vyrván ze spárů satana... Ztracený byl nalezen, ten, kdo byl mrtvých ve svých přestoupeních a hříších, opět žije“ (RH, 21. března 1893). „Celé nebe se raduje ze slabého a chybujiícího člověka, který se odevzdá Ježíši a v jeho síle žije čistým životem“ (ST, 22. října 1896).

Pozvání k životu ve svatosti

Záměrem tohoto dokumentu je pozvat všechny bez rozdílu, ať už heterosexuály či homosexuály, ženaté, vdané či svobodné, aby svůj život nasměřovali k Božímu ideálu svatosti. Součástí této výzvy ke svatému životu je i výzva k sexuální čistotě. Dnes, v době příležitostného sexu, promiskuity a všech druhů nemorálnosti, můžeme být v pokušení vnímat pohlavní styk jako ryze osobní záležitost danou vlastními rozhodnutími a preferencemi. Tak ale Písmo o sexu nemluví. Pavel jasně učí, že naše těla jsou chrámem Ducha svatého a že nepatříme sami sobě – bylo za nás zapláceno. Proto máme i svými těly oslavovat Boha (1 K 6,19.20; 10,31). Jelikož naše těla patří Bohu, nemůžeme s nimi nakládat, jak se nám zlíbí. Máme naopak žít tak, abychom se stále více připodobňovali obrazu Božího Syna (Ř 8:29). Toto pozvání ke svatosti se vztahuje na všechny Kristovy následovníky. V tomto dokumentu vyjadřujeme přesvědčení, že taková svatost je možná pouze tehdy, pokud se svými těly nakládáme v souladu s Božím stvořitelem, když jsme byli stvořeni jako muži a ženy. Dáváme k dispozici tento dokument čtenářům s modlitbou a nadějí, že i díky němu lidé, kteří bojují se svou sexualitou, přijmou Boží ideál svatosti a sexuální čistoty jako své křesťanské povolání. Kéž nám náš milostivý Bůh dá svého Ducha (Ez 36,25-27; Ř 8,4.14), který nám dá díky našemu Pánu Ježíši Kristu vítězství nad hříchem a sílu žít v souladu s jeho vůlí.